

Tradicionalne ali moderne, **VEDNO LESENE**

Graditeljstvo je od nekdanj dodeljevalo kuhinji posebno, privilegirano mesto: 'Kuhinja – kraljica - središče – maternica' stanovanjske enote, ki odloča o kakovosti bivanja in iz katere se napaja življenje prebivalcev in obiskovalcev. Dunja Didi razkriva ...

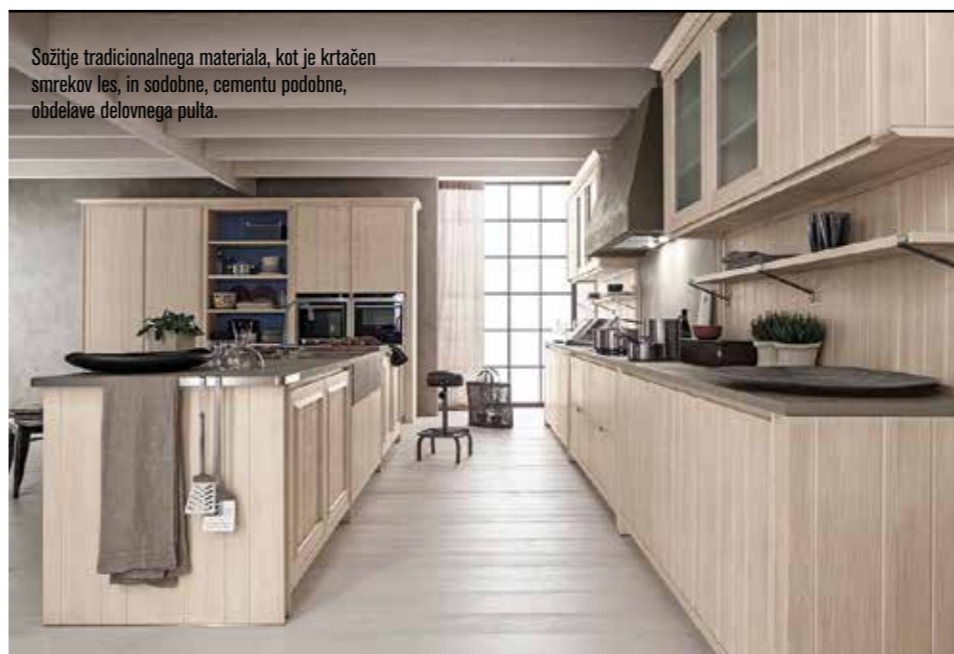
Lepota lesenih kuhinj se izraža vse do skrbno obdelanih podrobnosti.

Noben drug prostor ne bo nikoli zasenčil mogočnosti v pojavnosti kuhinje. Od preprostega kupa dračja, iskre izpod dveh kresilnih kamnov, zadimljene črne kuhinje, nostalgčnih 'šporhetov' naših babic do tehnološko izpopolnjene in ekološko naravnane kuhinje. Se sprašujete, kdaj kuhinja postane ekološko naravnana? S pomočjo dolgoletnih izkušenj s področja opremljanja prostorov bom radovednežem in privržencem ekološko osveščenega bivanja poskušala odgovoriti na čim več vprašanj.

EKOLOŠKI MATERIALI

Izvedba kuhinje v današnjem času temelji na upoštevanju posebnih meril kakovosti. Ta so zasnovana na okoljski osveščenosti in varnosti produkta za zdravje uporabnika. Naravni materiali, obdelani brez kemičnih procesov, ter vedno bolj pogosta uporaba recikliranih materialov pričajo o stvarni prisotnosti hitro rastočega spoštovanja v odnosu do biomase. Prav okoljska osveščenost končnega uporabnika narekuje povpraševanje po notranji opremljeni, katera izpolnjuje ta posebna merila kakovosti. Oglejmo si nekatere materiale in obdelave, značilne za ekološko kuhinjo:

Ekološka plošča: značilnosti so zanemarljiv vpliv na okolje, robustnost, kompaktnost in odpornost proti deformacijam. Lahko se uporablja za izgradnjo pohištva in oblog, nenazadnje predelnih sten. Tovrstna surovina prepreči sečnjo več tisoč dreves na dan. Proces izdelave ekološke plošče temelji na nizki porabi energije. Izdelana je iz 100 % reciklirane lesene mase: peletov, sekancev, starega pohištva, lesa in vej od obrezovanja dreves, lesene embalaže, zabojev za sadje in ostankov iz lesne industrije. Za primer navajam italijansko ekološko ploščo LEB (Lowest Emission Board). Značilnost te ekološke iverne plošče je zelo nizka emisija formaldehida, ki je razvrščen med zdravju škodljive snovi. Po zakonu morajo plošče, narejene na osnovi lesa, spadati vsaj v razred ravni formaldehida E1.

Sožitje tradicionalnega materiala, kot je krtačen smrekov les, in sodobne, cementu podobne, obdelave delovnega pulta.

Obdelava: uporaba lakov na vodni osnovi zmanjša do 90 % emisijo topil, ki se lahko izločajo v zrak še dolgo po tem, ko se je barva že posušila. V primeru nekaterih ekoloških kuhinj so bile iz lakov izločene težke kovine (te so bile strupene tudi za delavce v proizvodnji). Da bi bil izdelek resnično 'eko', mora biti zagotovljena nizka emisija VOC (volatile organic compounds), hlapnih organskih spojin, ki lahko povzročijo različne motnje, od draženja oči do resnejših zdravstvenih težav. Za vsak tip površine, od lesa do železa, obstajajo na tržišču posebni emajli in laki z ekološkim certifikatom. Eden takih je evropski certifikat Ecolabel, ki zagotavlja ekološko kakovost uporabljenih materialov in okoljsko osveščenost v toku celotnega vitalnega ciklusa izdelka.

Les s certifikatom: naravni material brez primere. Ustrezno obdelan les ustvarja idealno mikroklimo v bivalnem prostoru. V primeru izbire masivnega lesa je pomembna prava izbira in izvor lesa. Vse se začne pri gospodarjenju z gozdovi, pri katerem je potrebno upoštevati stroge trajnostne zahteve. Med najbolj znanimi certifikati so etikete FSC (Forest Stewardship Council), svetovne organizacije z uveljavljenimi standardi in predpisi, ki veljajo na mednarodni ravni, in PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification), program za potrjevanje shem certificiranja gozdov majhnih dimenzij.

OBlikovalski stili

Lesene kuhinje se pogosto pojmuje kot klasične, podeželske ali celo rustikalne. Te kuhinje imajo svoje značilnosti, katerih korenine segajo v preteklost in so se razen

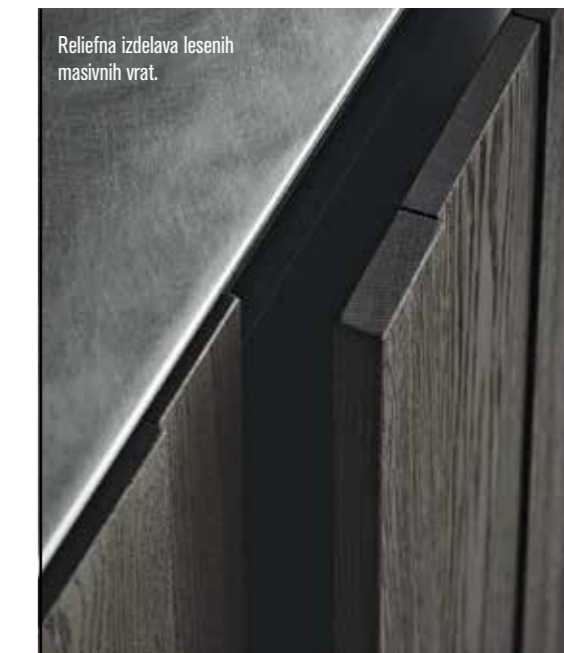
Lesene kuhinje, tako klasične kot moderne, s svojo pojavnostjo in toplino lesa oplemenitijo prostor v stanovanjski enoti, namenjeni pripravi hrane in pomivanju posode, ter ga spremenijo v prijeten in udoben bivalni prostor. Izbrati med različnimi stili lesene kuhinje ni vedno enostavno, saj ima vsak stil svoje značilnosti in zanimivosti. Ponavadi imajo vratca klasičnih kuhinj debelejši masivni okvir, medtem ko so za moderne kuhinje značilna gladka vratca, pogosto s skritimi kljukami. Modeli modernih kuhinj kombinirajo les s sodobnimi materiali in barvami.

Združiti tradicionalno znanje v obdelovanju lesa in moderne linije je izziv, katerega sta si zadala dva italijanska proizvajalca kuhinj, ki jih tukaj predstavljamo. Značilnost predstavljenih kuhinj so lesena masivna vratca, v enem primeru s tradicionalnim pridihom, v drugem popolnoma modernega videza.

podrobnosti kot take tudi ohranile.

Kljub temu splošnemu pojmovanju je les zelo priljubljen tudi med oblikovalci in arhitekti, ki ga s prefinjenostjo vpletajo v oblikovanje modernih kuhinj.

Za lesene kuhinje bi tako lahko rekli, da imajo dve duši: klasično s pridihom tradicije, ki se izraža skozi izbiro lesa (pogosto oreha) in temnih barv, ter sijočih lakiranih površin, stil preteklih obdobij; z izpeljanko podeželske kuhinje romantičnega značaja in nežnih pastelnih odtenkov; vse do rustikalne babičine kuhinje, ki jo krasijo izrezljane lesene dekoracije in moderno oblikovalsko zasnovano kuhinjo čistih linij in sodobne elegance, ki daje lesu toplino v kontrastu z visokotehnološko opremo kovinskega videza. Les je v moderni kuhinji večkrat namerno grobo obdelan, z vidnimi žilami in grčami, ki nudijo posebno taktilno izkušnjo ob dotiku.

Reliefna izdelava lesenih masivnih vrat.

Popolnoma sodoben videz, kot rezultat dela izurjenega izdelovalca in kreativnega načrtovalca.